EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 22.2.2008
COM(2008) 108 galīgā redakcija

-

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

PAR METĀLRŪPNIECĪBAS KONKURĒTSPĒJU

Ieguldījums ES izaugsmes un nodarbinātības stratēģijā

{SEC(2008)246}

Ievads

Metālrūpniecībai ir liela nozīme daudzu Eiropas rūpniecības nozaru vērtību ķēdē. Šajā pazi ņojumā ir novērtēta šo nozaru konkurētspēja un pausti ieteikumi turpmākai attīstībai. Šis pazi ņojums ir nākamais posms pēc Komisijas 2005. gada paziņojuma par ES rūpniecības politiku, kurā informēja par vairākām iniciatīvām nozarē, tostarp par paziņojumu, kurā novērtēta izejvielu un energoapgādes ietekme uz Eiropas metālrūpniecības konkurētspēju[1], un tajā ņemts vērā arī 2007. gada rūpniecības politikas termiņa vidusposma pārskats[2].

Kopienas enerģētikas un klimata pārmaiņu politika tieši ietekmē metālrūpniecību, jo tā ir energoietilpīga nozare. Eiropadome 2007. gada martā atzina „energoietilpīgās nozares lielo noz īmi" un uzsvēra, ka „vajadzīgi iedarbīgi pasākumi, lai uzlabotu gan konkurētspēju, gan ietekmi uz vidi tādām Eiropas rūpniecības nozarēm". Šajā ziņā Komisijas 2008. gada 23. janvāra dokumentu paketē par klimata rīcības plānu un atjaunojamiem energoresursiem ir atzīts energoietilpīgo nozaru īpašais stāvoklis, jo tās ir tieši pakļautas globālai konkurencei.

Paziņojumā apskatīti galvenie faktori, kas ietekmē nozares sniegumu, un noteikti veidi, kā Komisija, dalībvalstis un nozare var aizsargāt un stiprināt nozares konkurētspēju nākotnē, vienlaikus cenšoties sasniegt vērienīgos mērķus par siltumnīcefekta gāzu emisiju apjoma samazināšanu līdz 2020. gadam.

Risinot šā paziņojuma galvenos jautājumus, ņemtas vērā atbildes, kas saņemtas sabiedriskā apspriešanā 2006. gada septembrī; pirms tam pieņēma Komisijas dienestu darba dokumentu[3], kurā bija sīks nozares apraksts attiecībā uz statistiku un galvenajām ekonomiskajām tendencēm.

1. Metālrūpniecības īpatnības un grūtības

1.1. Galvenās strukturālās iezīmes

Metālrūpniecība[4] uzskatāma par rūpniecības pamatnozari, jo metālu ražošana ir pirmais b ūtiskais augšupejošais posms pievienotās vērtības ķēdē daudzām nozarēm, kas ražo ražošanas l īdzekļus (mašīnbūve, autobūve, kuģu būve, aviācijas un kosmosa rūpniecība, celtniecība) un patēriņa preces.

Tādēļ tai ir būtiska nozīme rūpniecības struktūrā vairākumā valstu, kurās ir attīstīta ekonomika, un daudzās jaunattīstības valstīs ar strauji augošu ekonomiku. Divas no metālrūpniecības galvenajām iezīmēm ir šādas.

Kapitālietilpīgums. Vajadzīgi ievērojami ieguldījumi tehnoloģijā un aprīkojumā, ko lieto ilgu laiku (parasti vismaz 20–30 gadus); tāpēc lēmumu pieņemšanai saistībā ar ieguldījumiem vajadz īgs labvēlīgs un prognozējams reglamentējošs pamats.

Energoietilpīgums. Šajās nozarēs ražošanā vajadzīgs ļoti liels enerģijas apjoms. Ražotā metāla izmaksu struktūrā enerģijas izmaksas parasti veido vairāk nekā 10 % un var sasniegt 37 % (piemēram, alumīnijam un dzelzs sakausējumiem).

---

1 COM(2005) 474 galīgā redakcija, II pielikums.
2 COM(2007) 374 galīgā redakcija, 4.7.2007.
3 SEC(2006) 1069, 2.8.2006.
4 Melnie un krāsainie metāli atbilstoši definīcijām pielikumā, *NACE* kods 27, *Eurostat*.

Pielikumā sniegta papildu informācija par ES metālrūpniecības sniegumu un daļu pasaules ekonomikā.

1.2. Izejvielu nozīme

Ar enerģiju nesaistītu izejvielu pieejamība ir īpaši svarīgs jautājums, jo ES metālrūpniecība ir lielā mērā atkarīga no rūdu un koncentrātu importa no trešām valstīm. Daudzu metālu izrakte ņus ES iegūst samērā mazos apjomos, salīdzinot ar globālo produkciju, piemēram, niķeli (1,7 %), dzelzsrūdu (2 %), varu (5 %)[5].

Atkarība no importētajām izejvielām samazinās, jo metālus var gandrīz pilnībā pārstrādāt no jauna neskaitāmas reizes. Pēdējās desmitgadēs ir ievērojami pieaugusi pārstrādātu metāllūžņu izmantošana, un patlaban tā atbilst 40–60 % no ES saražotā metāla.

Atkārtota pārstrādāšana nav tik energoietilpīga, piemēram, atkārtotā alumīnija kausēšanā (izmantojot metāllūžņus) patērē tikai 5 % elektroenerģijas, salīdzinot ar primāro kausēšanu.

1.3. Nozīme Eiropas ekonomikā

ES 27 metālrūpniecības apgrozījums 2005. gadā bija aptuveni EUR 316 miljardi, un nozarē bija nodarbināti 1,1 miljons cilvēku (tas attiecīgi atbilst 5 % un 3,3 % no kopējās ES rūpniecības)[6].

Metālrūpniecība ietilpst sarežģītā ekonomiskā tīklā, kurā ir ne tikai piegādes sektori, bet arī t ādas plašas ES apstrādes rūpniecības nozares kā autobūve un celtniecība. Šajā tīklā ir vairākas ļoti svarīgas saiknes, kuru pamatā cita starpā ir kvalitātes prasības un jauninājumi, kas veido metālu vērtību ķēdi.

ES rūpniecības nozaru priekšrocība tradicionāli ir bijusi tā, ka metālu piegādes ķēde un saistītās nozares atrodas ģeogrāfiski tuvu un ka tām ir kopīgas intereses (tehnika, loģistika, pētniecība, jauninājumi un klientu apkalpošana). Tāpēc izveidojusies cieša sadarbība ar galapatērētājiem un savstarpēja atkarība, īpaši izstrādājot un ražojot augstas kvalitātes tēraudu vai krāsainos met ālus.

1.4. Rūpniecības struktūra un MVU

Tā kā vajadzīgi apjomīgi kapitālieguldījumi, lieliem uzņēmumiem ir tendence dominēt tirgū, it īpaši primārā alumīnija un plakanu tērauda velvējumu rūpniecībā.

Eiropas metālrūpniecības konsolidācija un pārstrukturēšana tuvojas noslēgumam, un līdz ar to palielinājusies integrācija pasaules tirgū. Tērauda uzņēmumi sākumā paplašināja savus pamatus no valsts līdz Eiropas mērogam, un pēdējā laikā tie ir nostiprinājuši savu nozīmi pasaules m ērogā, iegādājoties uzņēmumus ārpus Eiropas vai kad tos pārņēmuši uzņēmumi ar izcelsmi ārpus Eiropas.

Tomēr lielākoties tie ir MVU, kas veic pirmo pārstrādi, t.i., metālu sagatavošanu izmantošanai nākamajos posmos, kas cieši saistīti ar metālu ražošanu.

1.5. Globalizācijas un jauno, strauji augošo ekonomiku ietekme

---

5 SEC(2007) 771.

6 Pielikums, 1. tabula.

Vairākums metālu, it īpaši krāsainie metāli un to izejmateriāli, ir preces, kuru tirdzniecība notiek pasaules tirgū. Preču cena ir atkarīga no globālā pieprasījuma un piedāvājuma, un tai raksturīgas ievērojamas cikliskas svārstības.

Daudzu jaunattīstības valstu ekonomiskā attīstība ir vecinājusi globālā pieprasījuma pieaugumu, kā arī metāla un metāla ražojumu cenu paaugstināšanos, un tas savukārt radījis nepieredzētu spiedienu uz izejvielu piedāvājumu un cenām. Pēdējos gados tērauda ražošana Ķīnā piedz īvojusi strauju izaugsmi, gada rādītājiem caurmērā palielinoties virs 20 %. Ķīna 3 gados no neto importētāja kļuvusi par pasaules lielāko tērauda eksportētāju un patlaban ir pasaulē liel ākais tērauda, alumīnija, vara, svina un cinka ražotājs[7].

Šī nozare piegādā svarīgākos materiālus citām rūpniecības nozarēm un ir ļoti atkarīga no izejvielām un enerģijas, kā arī no kvalificēta darbaspēka, tāpēc nozares sniegums jāapskata, ņemot vērā ilgtspējīgas attīstības principus.

1.6. Konkurētspējas pīlārs

Metālrūpniecības pamatnozarēm izdevies saglabāt augstu konkurētspēju, pastāvīgi pārstruktur ējoties/konsolidējoties, lai samazinātu izmaksas un pārietu uz augstākiem tirgus vērtību segmentiem.

ES metālu nozare cenšas mainīt savu tradicionālo smagās rūpniecības statusu, kurā pievienotā vērtība ir zema (pievienotās vērtības rādītājs uz vienu nodarbināto ir bijis augstāks nekā rūpniec ības nozares vidējais rādītājs).

Jauninājumi ir galvenais konkurētspēju veicinošais faktors; par to liecina būtiskas izmaiņas ra žojumu klāstā un jaunu tehnisku pielietojumu izstrāde, piemēram, dārgmetāliem. Jauninājumu nozares indekss[8] liecina, ka nozare uzrāda vidēju rezultātu vispārēju jauninājumu snieguma ziņ ā, salīdzinot ar citām *NACE* rūpniecības un pakalpojumu nozarēm.

ES metālrūpniecība lielā mērā ir atkarīga no ekonomiskajiem cikliem, un tā nesen guvusi priek šrocības no ievērojami paaugstināta pieprasījuma pasaules mērogā. Tāpēc paaugstinājušās cenas[9] un daudziem nozares uzņēmumiem uzlabojies vispārējais finansiālais stāvoklis, bet vienlaikus tas radījis grūtības citām rūpniecības nozarēm, kas izmanto metālu.

Lai gan virzība bijusi pozitīva, ir arī pamats bažām:

– ES 25 valstis zaudē savu daļu pasaules metālu ražošanā (it īpaši alumīnija ražošanā tā sarukusi no 21 % 1982. gadā līdz 9 % 2005. gadā un tērauda ražošanā — no 25 % līdz 16 %), zināmā mērā šīs tendences iemesls ir strauji pieaugošā ražošana jaunās ekonomikās;

– pēdējos divos gadu desmitos sarūk Eiropas patēriņš, kuru sedz ražošana Eiropā[10], īpaši attiecībā uz neapstrādātu tēraudu un alumīniju;

– ES metālrūpniecība lielā mērā ir atkarīga no enerģijas cenām un importētām izejvielām.

---

7 Skatīt arī 4. tabulu pielikumā.

8 *PRO INNO Europe initiative – INNO Metrics measure*: http://www.proinno-europe.eu/extranet/admin/uploaded_documents/EIS_2005_European_Sector_Innovation_Scoreboards.pdf.

9 Skatīt pielikumu, 3. attēlu.

10 Koeficients — ražošana attiecībā pret patēriņu.

ES metālrūpniecības pārstrukturēšana 80. gados un 90. gadu sākumā to uzskatāmi apliecina. Šajā pārstrukturēšanā ES 15 valstīs nodarbināto skaitu samazināja par divām trešdaļām (no 750 000 līdz mazāk nekā 250 000 nodarbināto) un pilnībā slēdza ražošanas jaudas, kas atbilst vairāk nekā 60 miljoniem tonnu[11]. Šī pārstrukturēšana bija ļoti svarīga, lai uzlabotu darba raž īgumu, atjaunotu Eiropas tērauda nozares dzīvotspēju un vispārējo konkurētspēju.

Tērauda nozares pārstrukturēšana īpaši smagi skārusi pārejas ekonomikas jaunajās dalībvalstīs. Tomēr pašlaik vērojamas iepriecinošas pazīmes, kas liecina par ekonomikas konsolidāciju un uzplaukumu. Īstenojot apstiprinātās programmas un plānus dzīvotspējas uzrādīšanai[12], iev ērojami uzlabojās ražīguma līmeņi, un tika slēgtas vai modernizētas novecojušas iekārtas, kas kopumā labvēlīgi ietekmēja vides aizsardzību. Lēš, ka ražīguma līmenis (tonnās tērauda uz vienu strādājošo) Čehijas un Polijas uzņēmumos no 2003. līdz 2006. gadam palielinājies par 30 %[13].

1.7. Sociālais pīlārs

Kvalificēts un pieejams darbaspēks ir ES metālrūpniecības galvenā priekšrocība[14].

Tomēr nozarē rodas arvien lielākas grūtības, piesaistot kvalificētus strādājošos, jo pieprasījums pēc inženieriem metālu nozarē ir daudz lielāks par piedāvājumu.

Eiropas tērauda tehnoloģiskā platforma ir konstatējusi šādas grūtības:

- pieaug tērauda rūpniecībā un saistītos pētniecības un tehnoloģiju centros strādājošo vecums;
- vajadzīgas jaunas kompetences, ieskaitot zināšanas vadībā un uzņēmējdarbībā;
- labāk jāizmanto pastāvošās apmācības struktūras un sadarbības kopas starp sākotnējo apm ācību, pētniecību un izstrādi un mūžizglītību;
- jāveicina mobilitāte gan vadības, gan tehniķu līmenī.

ES tērauda rūpniecībā sociālais dialogs ir bijis tradicionāls politikas veidošanas instruments kop š Eiropas Ogļu un tērauda kopienas (EOTK) dibināšanas 1952. gadā. Līdz ar EOTK līguma beigšanos, 2006. gadā oficiāli izveidoja Eiropas Sociālā dialoga komiteju. Līdzīgu iniciatīvu apsver krāsaino metālu nozarē, pamatojoties uz ieinteresēto personu kopīgu lūgumu.

1.8. Vides pīlārs

Ražošanas procesi metālrūpniecībā lielākoties ir ļoti energoietilpīgi un kopā ar ieguves rūpniec ību var izraisīt arī citas sekas, kas ietekmē vidi (emisija gaisā, ūdenī un augsnē un ieguves gad ījumā — zemes izmantošanas prasības).

Tomēr metāli var arī radīt videi būtiskas priekšrocības. Metālus var atkārtoti pārstrādāt neskait āmas reizes, tiem nezaudējot pamatīpašības un patērējot daudz mazāk enerģijas nekā primārajā ražošanā no minerālu rūdām. Atkārtoti pārstrādājot, tiek izmantots mazāk izejvielu, un met ālieguves un rūdu pārvadāšanas ietekme uz vidi ir daudz mazāka.

---

11 Primārā tērauda ražošana un velmēšana, kā definēts EOTK līgumā.

12 Pamatnoteikumi šīs pārstrukturēšanas veikšanai paredzēti Eiropas nolīgumos (1993.–1996. gads).

13 Pārraudzības ziņojumi par tērauda nozares pārstrukturēšanu Čehijā un Polijā, EK.

14 Skatīt arī pielikumu, 2. attēlu.

Energoefektivitāte. Lai gan metālu ražošana pēdējos piecpadsmit gados ir pastāvīgi palielinājusies, Eiropas metālrūpniecības pamatnozaru izmantotais enerģijas daudzums nav mainījies vai pat ir samazinājies.

Emisija. Būtiski samazināta dažu galveno gaisa piesārņotāju vielu emisija. Lai gan metālrūpniecība rada ievērojamu oglekļa dioksīda emisiju, 2005. gadā ES 15 tās radītā emisija bija 5,7 % no visām siltumnīcefekta gāzēm[15]. No 1990. gada līdz 2005. gadam bija tendence samazināt emisiju par 11 % attiecībā uz dzelzi un tēraudu un par 2 % attiecībā uz krāsainajiem metāliem, lai gan tajā pašā laikā ražošanas apjoms pieauga attiecīgi par 5 % un 11 %.

Izejvielu ekoloģiskā efektivitāte. Funkcionalitāte ir uzlabojusies, savukārt metālu ražošanā izmantotā materiāla apjoms ir samazinājies, piemēram, dzērienu bundžām no tērauda un alumīnija[16]. Šīs tendences pastāvīgi jāstiprina, lai uzlabotu kopējo ekoloģisko efektivitāti, kuru iespaido arī augošais ražošanas apjoms.

2. Integrēta pieeja, lai uzlabotu ES metālrūpniecības konkurētspēju

Integrētā pieejā jāveic šādi pasākumi:

- jānodrošina enerģijas piegāde par konkurētspējīgām cenām enerģijas tirgos, kas pienācīgi darbojas;
- jārada nosacījumi, kuros nozare var sasniegt Kopienas mērķus vides jomā un pielāgoties tās vērienīgajām prasībām attiecībā uz klimata pārmaiņām;
- jāveicina pētniecība un izstrāde, kā arī augsta kompetence;
- jāizveido atvērti un konkurētspējīgi pasaules mēroga tirgi un jānovērš šķēršļi metālu un izejvielu tirdzniecībai.

2.1. Enerģētikas politika

ES metālrūpniecības konkurētspēju iespaidojis straujais gāzes un elektroenerģijas cenu kāpums. Turklāt ievērojamas grūtības radījušas pārmaiņas ilgtermiņa piegādes līgumu nodrošināšanā.

Kā uzsvērts galīgajā ziņojumā par Enerģētikas nozares apsekojumu[17], ES enerģijas tirgus pienācīgi nedarbojas, tāpēc nav iespējams pilnībā izmantot enerģijas tirgus liberalizāciju, arī cenu zi ņā.

Darbības plānā (2007–2009) Eiropas enerģētikas politikai[18] Eiropadome atzina, ka vajadzīgi jauni pasākumi, lai radītu patiesi konkurētspējīgu iekšējo tirgu gāzei un elektroenerģijai, ieskaitot efektīvu piegādes un ražošanas darbību nodalījumu no tīkla operācijām (nošķiršana).

Lai īstenotu šos politiskos mērķus, Komisija 2007. gada 19. septembrī pieņēma tiesību aktu

---

[15] EEZ Tehniskais ziņojums Nr. 7/2007, taču ne visa metālrūpniecības radītā oglekļa dioksīda emisija ir ziņota *CRF* 2.C kategorijā, jo ziņošana atšķiras starp dalībvalstīm.

[16] Tērauda bundžām svars samazināts par 16 %, un alumīnija bundžām tas samazināts par 30 % no 1980. līdz 1998. gadam.

[17] Nozares apsekojums SEC(2006) 1724, 4. lpp.

[18] Eiropas Savienības Padome, 7224/07 Prezidējošās valsts secinājumi, 2007. gada 9. marts.

priekšlikumu paketi, lai nodrošinātu faktiskas piegādātāja izvēles iespējas un uzlabotu tirgus caurskatāmību, arī cenu ziņā.

Būs vajadzīgs laiks, lai minēto pasākumu veikšana sniegtu uzskatāmus rezultātus attiecīgajās nozarēs, tāpēc vairākas dalībvalstis apsver pārejas pasākumu ieviešanu, lai metālrūpniecība kļ ūtu paredzamāka.

Papildus minētajiem priekšlikumiem atbilstoši ir šādi pasākumi.

Pasākumi

1. Valsts iestādēm jānovērtē iniciatīvas, kas saistītas ar apvienotu enerģijas ražošanu, ilgtermiņa līgumiem un partnerībām. Dalībvalstīm savstarpēji jādalās informācijā par iespējamiem risin ājumiem un labu praksi, kas atbilst konkurences un iekšējā tirgus noteikumiem.

2. Komisija nodrošinās atbilstošas norādes piemērotā formātā (ieskaitot judikatūras izstrādi) par ilgtermiņa energoapgādes līgumu savienojamību ar Kopienas tiesību aktiem.

3. Lai uzlabotu energoefektivitāti, Komisija kopā ar nozari Konkurētspējas un jauninājumu programmā veicinās enerģijas taupīšanas labu praksi metālrūpniecībā.

2.2. Vides politika

Klimata pārmaiņas

Metālrūpniecības uzņēmumiem, kas rada lielu CO_2 emisijas apjomu, būs jārīkojas, lai būtiski mazinātu klimata pārmaiņas.

Šīm nozarēm jāsasniedz augsti ekoloģiskie rādītāji un energoefektivitāte, nezaudējot konkur ētspēju. Eiropas Savienības interesēs nav nākotnē ražošanu pārcelt uz valstīm, kur emisijas ierobežojumi nav tik stingri („oglekļa dioksīda noplūde"), jo tas nelabvēlīgi ietekmētu vidi un ekonomiku. Tāpēc Komisijas 2008. gada 23. janvāra dokumentu paketē par klimata rīcības pl ānu un atjaunojamiem energoresursiem[19] ir atzīts energoietilpīgo nozaru īpašais stāvoklis un meklēti risinājumi. Dokumentu paketē paredzēti kritēriji, lai noteiktu energoietilpīgās nozares, kuras pakļautas oglekļa dioksīda noplūdes riskam. Komisija noteiks nozares vai apakšnozares, kuras ietilpst šajā kategorijā. Tām bez maksas piešķiramas kvotas līdz 100 % apmērā, ņemot v ērā visefektīvākās metodes. Ražošanas procesu var ņemt vērā ar stingriem noteikumiem. Šajā ziņā Komisija izvērtēs, vai metālrūpniecībai var piemērot šādu režīmu. Ņemot vērā starptautisk ās sarunas par globālo klimata pārmaiņu nolīgumu laika posmam pēc 2012. gada, Komisija turpmāk izvērtēs energoietilpīgo nozaru stāvokli un, iespējams, ierosinās grozījumus, it īpaši par bezmaksas kvotu piešķiršanu vai importēto produktu iekļaušanu Kopienas Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā.

Nozaru nolīgumi, kuru pamatā ir nozarēm specifiski nosacījumi, var sekmēt pasākumus emisijas mazināšanai starptautiskā mērogā. Šiem nozaru nolīgumiem jābūt tādiem, kuru rezultāt ā iespējams globālo emisiju samazināt tādā apmērā, lai efektīvi novērstu klimata pārmaiņu probl ēmas; nolīgumiem jābūt tādiem, kurus iespējams uzraudzīt un pārbaudīt un kuros paredzēti obligāti piemērošanas mehānismi.

Piesārņojuma integrētā novēršana un kontrole (IPNK)

[19] Īpaši COM(2008) 16 galīgā redakcija.

Pašreizējie ES tiesību akti par rūpniecības emisiju ietver IPNK un tā sauktās „nozaru direktīvas”. Komisija 2007. gada decembrī ierosināja pārstrādātu redakciju direktīvai par rūpniecības emisiju, apvienojot IPNK un saistītās „nozaru direktīvas”. Ierosinātajā tekstā nostiprināta „labāko pieejamo tehnisko paņēmienu” (LPTP) un „jaunāko paņēmienu” [jaunu metožu] nozīme[20].

IPNK direktīvā noteiktajām atļauju izsniegšanas prasībām ne vienmēr atbilst līdzvērtīgi standarti trešās valstīs.

Tiesību akti atkritumu jomā

Lai uzlabotu atkritumu apsaimniekošanu un nodrošinātu lielāku tiesisko skaidrību, vienlaikus novēršot nevajadzīgas administratīvās izmaksas un kavējumus, Komisija ir ierosinājusi, ka j āgroza pamatdirektīva par atkritumiem; priekšlikumu pašlaik apspriež EP un Padome.

Priekšlikumā paredzēts mehānisms, ar kuru var noskaidrot, kad atkritumi vairs nav atkritumi. Paredzēts, ka šim mērķim Komisija, izmantojot komitoloģijas procedūru, pieņems īpašus krit ērijus, kuru pamatā ir tehniskas specifikācijas.

REACH

Lai gan metāli ir *REACH* darbības jomā, dažām vielām piemīt specifiskas īpašības, kam jāpievēr š uzmanība, tostarp jānovērtē tādi metāli, kas iekļauti sakausējumos.

2.3. Standartizācija

Standartiem ir īpaša nozīme metālu nozarē, it īpaši publiskā iepirkuma direktīvās, un tie kļūst par svarīgu instrumentu, lai piekļūtu trešo valstu tirgiem.

Eirokodus kā Eiropas standartu Eiropas mērogā izmanto celtņu un inženiertehnisko darbu struktūru projektēšanā, tāpēc tie ir īpaši svarīgi Eiropas celtniecības nozarē un saistībā ar brīvu metāla konstrukciju apriti.

Pasākumi

4. Komisija sagatavos pasākumus, kuri paredzēti 2008. gada 23. janvāra dokumentu paketē par klimata rīcības plānu un atjaunojamiem energoresursiem, attiecībā uz energoietilpīgām nozar ēm, it īpaši nosakot nozares un apakšnozares, uz kurām attiecas oglekļa dioksīda noplūde, un attiecīgo piešķiramo kvotu. Šajā ziņā Komisija izvērtēs, vai metālrūpniecībai var piemērot šādu režīmu. Ņemot vērā starptautiskās sarunas par globālo klimata pārmaiņu nolīgumu laika posmam pēc 2012. gada, Komisija turpmāk izvērtēs energoietilpīgo nozaru stāvokli un, iesp ējams, ierosinās grozījumus, it īpaši par bezmaksas kvotu piešķiršanu vai importēto produktu iekļaušanu Kopienas Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā.

5. Komisija sadarbībā ar ieinteresētajām personām un trešām valstīm izpētīs, kāda nozīme ir nozaru nolīgumiem, kuru rezultātā globālo emisiju varētu samazināt tādā apmērā, lai efektīvi novērstu klimata pārmaiņu problēmas, un ko iespējams uzraudzīt un pārbaudīt un kuros paredz ēti obligāti piemērošanas mehānismi. Tie ietvers arī labas prakses metodes, kas saistītas ar datu vākšanu un galvenajiem darbības rādītājiem.

6. Attiecībā uz IPNK Komisija nodrošinās ciešāku saikni starp LPTP atsauces dokumentu izstr ādes procesu, Eiropas Pētniecības pamatprogrammu un Konkurētspējas un jauninājumu programmu, lai atbalstītu jaunas metodes.

[20] COM(2007) 844 galīgā redakcija

7. Saistībā ar tiesību aktiem atkritumu jomā un pēc tiesību aktu izstrādes pabeigšanas attiecībā uz pamatdirektīvu par atkritumiem Komisijas mērķis būs nodrošināt, ka tiek veicināta metāllūžņu kā sekundāras izejvielas rentabla izmantošana nozarē.

8. Saistībā ar *REACH* Komisija, cieši sadarbojoties ar ieinteresētajam personām, Eiropas Ķīmisko vielu aģentūru un dalībvalstīm, izstrādās tehniskus norādījumus attiecībā uz vielām īpašos preparātos.

9. Saistībā ar standartizāciju Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm centīsies veicināt eirokodu[21] izmantošanu attiecībā uz metāliem un mazināt atšķirības to piemērošanā ES.

2.4. Jauninājumi, pētniecība un izstrāde un kvalifikācija

Lai saglabātu konkurētspēju, liela nozīme būs spējai ieviest jauninājumus. Pētniecībai un izstrādei būs liela nozīme ražojumu līmenī un ražošanas procesos.

Ražojumu līmenī jauninājumi ir būtiski, lai diferencētu galaproduktu. Dažādi metāli konkurē savā starpā un ar citiem materiāliem, piemēram, kompozītiem, lai pierādītu savu pārākumu tehniskā un ekonomiskā snieguma ziņā.

Ražošanas procesos izmantotās tehnoloģijas ir samērā labi izstrādātas. Tomēr nozare darbojas, lai rastu jaunus tehniskus risinājumus. Piemēram, projektā „Enerģijas taupīšana un īpaši zema CO_2 emisija tērauda nozarē" (*ULCOS*) iesaistījušies kopā 48 partneri, lai rastu izšķirīgo finansējuma daudzumu emisijas apjoma samazināšanai tērauda nozarē atbilstoši izvirzītajam mērķim, proti, — par 50 %. Šā projekta pirmais posms norisināsies līdz 2009. gadam, un otrais posms — līdz 2014/15. gadam.

Tērauda tehnoloģiskajā platformā (*ESTEP*), ko izveidoja 2003. gadā, metālrūpnieki sadarbojas ar galapatērētājiem un iekārtu piegādātājiem, lai risinātu jaunās problēmas. Līdzīgu pieeju piemēro Eiropas Tehnoloģiju platformā ilgtspējīgiem minerālu resursiem (*ETP SMR*), ko izveidoja 2005. gada martā, lai uzlabotu inovatīvās spējas, izstrādātu jaunus ražojumus, palielinātu ražošanas procesu efektivitāti un peļņu, samazinot izmaksas un ietekmi uz vidi.

Alumīnija nozare ir izveidojusi Eiropas Alumīnija tehnoloģiju platformu, lai izstrādātu saskaņotu pieeju pētniecībai un tehnoloģijai.

Septītā pamatprogramma, Ogļu un tērauda pētniecības fonda (*RFCS*) programma, jaunā Konkurētspējas un jauninājumu programma (*CIP*) un struktūrfondi ir četri galvenie ES instrumenti pasākumu līdzfinansējumam jauninājumu, pētniecības un izstrādes un kvalifikācijas jomā.

Pasākumi

10. Nozarei jādod priekšroka jauninājumu un pētniecības pasākumiem, cita starpā īstenojot galvenos ilgtermiņa projektus (t.i., *ULCOS*), kā arī stratēģiskās pētniecības programmai, ko izstrādā attiecīgās Eiropas Tehnoloģiju platformas; tai jāizmanto iespējas, ko sniedz Kopienas instrumenti un starptautiskas sadarbības veicināšana, vienlaikus pienācīgi risinot intelektuālā īpašuma tiesību (IĪT) aizsardzības jautājumus.

[21] Saskaņā ar Komisijas 2003. gada 19. decembra Ieteikumu 2003/887/EK.

11. Dalībvalstīm, universitātēm, pētniecības centriem un nozarei jāizstrādā atbilstošas stratēģijas, tostarp partnerības starp Eiropas valstīm un ar trešām valstīm, lai uzlabotu kvalifikācijas pieejamību.

12. Dalībvalstis un reģioni tiek rosināti sekmēt jauninājumus metālrūpniecībā un veicināt tehnoloģijas pārņemšanas politiku sadarbības kopās. Tas nozīmē atbalstīt inkubāciju, tehnoloģijas pārņemšanu, kvalifikāciju un agrīnā posmā finansēt pētniecības apakšprojektus, īpaši pievēršoties MVU atbalstam un novatorisku uzņēmumu dibināšanai ar lielu izaugsmes potenciālu.

2.5. Ārējās attiecības un tirdzniecības politika

Eiropas rūpniecībai būtiska ir izejvielu pieejamība. 2007. gada 21. maija Konkurētspējas padome pieprasīja, lai Komisija izstrādātu saskaņotu politisku pieeju par izejvielu piegādi rūpniecībai, ietverot visas atbilstošās Kopienas politikas nostādnes. Tirdzniecības politikā un ārējās attiecībās gan ar rūpnieciski attīstītām valstīm, gan ar jaunām ekonomikām Komisija dos priekšroku vienlīdzīgu konkurences apstākļu izveidei gan metāliem, gan izejvielām[22].

Pēdējos gados, izmantojot dažādus mehānismus, kļuvuši izplatīti pasākumi, kas kavē konkurenci, ieskaitot eksporta ierobežojumus, izvedmuitas nodokļus, selektīvas PVN atlaides, subsīdijas u.c. Piemēram, Krievija piemēro līdz 50 % augstus nodokļus metāllūžņiem; Indija nesen ieviesa eksporta nodokli dzelzsrūdai; Ķīnā ārzemju uzņēmumiem nedrīkst būt kontrolpaketes tādās nozarēs kā tēraudrūpniecība, un tā ir ieviesusi vairākus mehānismus, kas ierobežo metālu izejvielu eksportu vai sniedz valsts atbalstu to iepirkšanai no ārējiem avotiem.

Šāda prakse rada nopietnus sarežģījumus Eiropas rūpniecībai, kas jārisina, izmantojot visus pieejamos instrumentus, ieskaitot ciešāku dialogu.

Starptautiskā mērogā G8 valstu sarunās risina minēto izejvielu jautājumu, jautājumus saistībā ar stāvokli pasaules preču tirgos un neseno cenu kāpumu, apstiprinot apņemšanos veidot brīvu, caurskatāmu un atvērtu tirgu[23].

Pasākumi

13. Komisija turpinās izmantot visus pašreizējos instrumentus, lai novērstu tirdzniecības praksi pārkāpt starptautiskus tirdzniecības nolīgumus.

14. Komisija turpinās pielikt pūles, lai daudzpusējās un divpusējās tirdzniecības sarunās atspēkotu eksporta nodokļu piemērošanu metāliem izejvielām.

15. Komisija nāks klajā ar 2008. gada paziņojumu, kura mērķis ir uzlabot nosacījumus minerālu un otrreizēju izejvielu ilgtspējīgai pieejamībai Eiropas Savienībā un starptautiskā mērogā[24].

16. Komisija turpinās ciešu dialogu rūpniecības jomā ar svarīgākajām trešām valstīm.

---

22 Skatīt arī pielikumu, 3. un 5. tabulu.

23 G8 valstu sarunas 2007., deklarācija, priekšsēdētāja kopsavilkums, 8.6.2007.

24 Sabiedriskā apspriešana http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemlongdetail.cfm?item_id=1249.